

6 Ruch obrotowy Ziemi

Zadanie 6.1

Uzupełnij luki w zdaniach.

Ruch obrotowy Ziemi nazywany również (1) _____ odbywa się z (2) _____ na (3) _____. Czas obrotu nazywany średnią dobą słoneczną wynosi (4) _____. Wszystkie miejsca na kuli ziemskiej z wyjątkiem (5) _____ geograficznych określają w ciągu doby (6) _____. Prędkość kątowna każdego punktu na powierzchni Ziemi jest (7) _____ i wynosi (8) _____ /godzinę. Prędkość liniowa zmniejsza się wraz z oddalaniem od (9) _____ od około 1700 km/godzinę do (10) _____ /godzinę na (11) _____.

Zadanie 6.2

Na podstawie zdjęcia satelitarnego zamieszczonego w kolorowym dodatku do zeszytu zadań na stronie IX wykonaj polecenia A-E.

A. Korzystając z map w atlasie, rozpoznaj kontynenty, które znajdują się na zdjęciu. Dokończ wypowiedź:

Na zdjęciu są widoczne następujące kontynenty: _____
_____

B. Na części zdjęcia zarysy lądów są słabiej widoczne. Spośród wymienionych poniżej przyczyn ciemnej plamy na zdjęciu, zakreśl tę właściwą.

- a) zaciemnienie jest wywołane przez grubą warstwę chmur,
- b) zdjęcie zostało wykonane niewłaściwie,
- c) część Ziemi nie jest oświetlona przez Słońce,
- d) część zdjęcia przysłaniają dymy pożarów pól naftowych.

C. Ze zjawisk będących następstwem ruchu obrotowego Ziemi wymień to, które ukazuje zdjęcie satelitarne.

_____
_____

D. Oznacz na zdjęciu kierunki świata za pomocą oznaczeń międzynarodowych i narysuj strzałkę wskazującą kierunek obrotu Ziemi.

E. Korzystając z mapy w atlasie, znajdź na zdjęciu i zaznacz na nim krzyżykami pięć miast: *Gdańsk, Rzym, Lizbonę, Londyn i Oslo* (kieruj się zarysem linii brzegowej).

Następnie uzupełnij zdania nazwami wymienionych miast i skreśl błędne informacje tak, by otrzymać zdania prawdziwe.

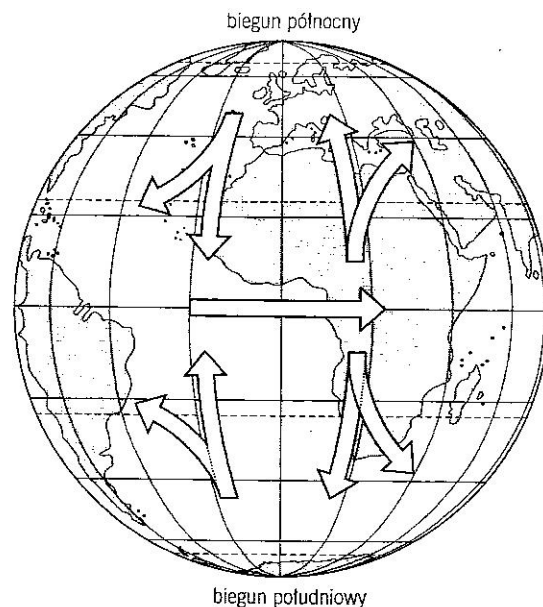
- 1) Jasne punkty widoczne na zdjęciu to rozbityski byskawic/światta miast/tuny ognisk.
- 2) W miejscach, w których znajdują się na zdjęciu _____ i _____, zauważa się wyraźne jasne punkty.
- 3) W Londynie i w _____ jest noc/dzień, a w _____ i _____ jest noc/dzień.
- 4)* Późną jesienią, w chwili wykonania zdjęcia, uczniowie w Polsce prawdopodobnie szykowali się do szkoły/zakończyli zajęcia w szkole.
- 5) W Oslo właśnie wschodzi/zachodzi Słońce.

Zadanie 6.3

Na podstawie informacji o działaniu siły Coriolisa wykonaj polecenia A-B.

A. Zamaluj wybranymi przez siebie kolorami na rysunku 6.1 strzałki ukazujące:

- ☐ początkowy kierunek ciał poruszających się na Ziemi,
- ☑ ich kierunek rzeczywisty będący skutkiem działania siły Coriolisa.

Rys. 6.1. Kierunek poruszających się ciał na Ziemi wskutek działania siły Coriolisa

▣. Dokończ zdania:

1) Dzięki sile Coriolisa wiatry wiejące w kierunku północnym lub południowym odchylają się na półkuli północnej

w _____, a na półkuli południowej w _____.

2) Zmiany kierunku ruchu wywołane siłą Coriolisa dotyczą również:

_____

_____

_____

Zadanie 6.4

Uporządkuj miasta i odpowiednio je ponumeruj, zaczynając od tego, w którym najwcześniej występuje:

a) południe słoneczne,

b) północ słoneczna.

Numerы wskazujące kolejność następowania południa słonecznego lub zachodu Słońca wpisz w kółka nad nazwami miast.

a)

Słupsk

Suwałki

Szczecin

Szczecinek

Szczytno

b)

Gdańsk

Rzym

Lizbona

Londyn

Oslo

Moskwa

Kijów